

# KUIDAS PARANDADA ENNETUSE KVALITEETI EESTIS?

Karin Streimann  
Katri Abel-Ollo

## EESMÄRK

Uuringu eesmärk oli mõista

- milliseid tugevaid külgi ja arendamist vajavaid kohti on Eesti ennetussüsteemis
- kuidas ennetuse kvaliteeti parandada
- millest tuleb ennetussüsteemi arendamisel alustada

## TEOREETILINE RAAMISTIK

Ennetussüsteemi uurimise alus on süsteemiteooria, mis arvestab erinevate elementide ja tegurite seoseid keerukas süsteemis (Rutter et al., 2017; Von Bertalanffy, 1968). Uuring lähtus Euroopa narkootikumide ja narkomaania seirekeskuse mudelist ennetussüsteemi analüüsimiseks (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, 2019).

## METOODIKA

- Uuring toimus kolmes etapis.
- 2019 – koostati Eesti ennetussüsteemi esialgne analüüs
- 2020 – toimusid intervjuud riigi, maakonna ja kohaliku tasandi otsustajate ning poliitika-kujundajatega (N = 19)
- Intervjuudele ja analüüsile tuginedes koostati soovitusel, kuidas Eestis ennetuse kvaliteedi parandada

## SOOVITUSED

### Alusdokumendid



Lua valdkonnaüleline lühike raamdokument, mis sõnastab peaesmärgid ja kokkulepped

Lua valdkonnaüleline tegevuskava, mis kirjeldab praktilist tegevust

### Juhtimine ja korraldus



Leppida kokku valdkonna koordineerija ja selge rollijaotus

Arendada regionaalse tasandi kompetentsust kohaliku tasandi toetamiseks ja nõustamiseks

Lua sotsiaalse ettevõtluse arenguks pinnas

### Rahastus



Leppida kokku ühtsed rahastuspõhimõtted, mis toetavad kokkulepitud kvaliteedi saavutamist

### Uuringud ja andmed



Arendada koostööd ülikoolide ja teadusasutustega, et parandada tegevusprotsessi ja tulemuslikkuse hindamist

Raamistada uuringuid kui arenguvõimalust, mitte kui hinnangut tegevusele

Arendada andmekogumissüsteeme, et kohalikul tasandil oleks värsked andmed otsuste langetamiseks ja vajaduste analüüsimiseks

### Sekkumismeetmed



Koostada ajas uuenev ülevaade olemasolevatest ja puuduvatest sekkumismeetmetest

Tutvustada toimivat ja mittetoimivat ennetustegevust ja selgitada, miks mõned meetodikad pole tõhusad

Laiendada sekkumisviiside paketti, et toetada eri vanuses ja erineva riskiga sihtrühmi

### Tööjõud



Arendada nii baaskui ka täiendusõpet ennetuse baasoskuste tõstmiseks, et toetada ennetusvaldkonnas töötavaid inimesi

Leppida kokku ennetuse elluvijatele kehtivad nõudmised

Keskenduda baas- ja täiendusõppe ning tugisüsteemi arendamisel lasteaedade, koolide ja kõrgkoolide õpetajatele ning noorsootöötajatele

### Huvikaitse- ja kommunikatsioonitegevus

Ühiselt mõtestada, raamistada ja selgitada ennetust lihtsate näidete ja lugude kaudu, põhjendada ennetuse tähtsust, suurendada nõudlust tulemusliku ennetuse ja ennetuse mõju mõõtmise järgi.

## KOKKUVÕTE

- Ennetuse kvaliteedi parandamiseks on vaja valdkonnaülest koordineerimist ja selgelt kokku leppida rollide ning vastutus.
- Süsteemne ja pikaajaline huvikaitse ning kommunikatsioon peab toetama kogu süsteemi.
- Üksikute sekkumismeetmete rakendamisele lisaks tuleb arendada kogu ennetussüsteemi, sh saada ülevaade olemasolevatest sekkumismeetmetest
- arendada peaesmärkide alusel uusi sekkumismeetmeid
- leppida kokku nõuded ennetuse elluvijatele
- ennetuse elluvijate toetamiseks panustada baas- ja täiendusõppe ning tugisüsteemi arendamisse.



Tervise Arengu Instituut  
National Institute for Health Development